

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การนำเสนอโครงการการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็น การปฏิบัติ และความต้องการในการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของครูภาษาไทย และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อนำเสนอโครงการที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือ ครูภาษาไทยที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 125 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 5 จำนวน 450 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 575 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาที่เป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์ 565 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.26

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้านภาคกลางเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สัมภาษณ์ครูภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา

ตอนปลาย

3. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 1 ชุด สำหรับครูภาษาไทยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้คำถามแบบตรวจคำตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น การปฏิบัติ และความต้องการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย ของครูภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น การปฏิบัติ และความต้องการในการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการเตรียมการสอนวิชาภาษาไทย ของครูภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เป็นแบบปลายเปิด (Open end) ตอบโดยเสรีตามหัวข้อที่กำหนด

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติดังนี้

ส่วนที่ 1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 ความคิดเห็น การปฏิบัติ และความต้องการในการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของครูภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน เลขคณิตและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับโครงการการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางในการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ คือ ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 ด้านความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง เนื้อหาวิชาภาษาไทยที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง การนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย วิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะซึ่งตอบโดยเสรีตามหัวข้อที่กำหนดขึ้น นำเสนอโดยสรุปเป็นรายชื่อ

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ครูส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 30-35 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยมาแล้ว 11-15 ปี จำนวนคาบที่สอนในหนึ่งสัปดาห์คือ 13-18 คาบ ปัจจุบันสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีประสบการณ์ด้านเพลงพื้นบ้านภาคกลาง คือ เคยศึกษาเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาจากสถานศึกษา เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่ร้องได้คือ เพลงทวงมาลัย และสามารถร้องได้เล็กน้อย

1.2 นักเรียนส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุระหว่าง 16-18 ปี อาชีพของบิดาคือ รับราชการ มารดา คือ ค้าขาย ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มวิชาภาษาไทยที่ชอบมากที่สุด คือ วรรณคดี ระดับคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยในภาคเรียนที่ผ่านมาคือ 2.00-2.99 เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่ชอบและเคยฟังคือลำตัด แหล่งที่ได้ฟังเพลงพื้นบ้านภาคกลาง

คือ โทรทัศน์ และกิจกรรมเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่เคยเข้าร่วม คือ เข้าร่วมการแสดงและนิทรรศการเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่จัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 ความคิดเห็น การปฏิบัติ และความต้องการในการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของครูภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลปรากฏดังนี้

1. ด้านความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมมาก จุดมุ่งหมายที่ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เหมาะสมมากอันดับแรก คือ เพื่ออนุรักษ์ สืบทอด ส่งเสริม และเผยแพร่ เพลงพื้นบ้านภาคกลางอันเป็นมรดกของชาติให้คงอยู่สืบไป ส่วนนักเรียนมีความเห็นว่า เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทยที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

2.1 ด้านการปฏิบัติในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาภาษาไทย

ก. การปฏิบัติในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาภาษาไทย ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยทุกข้อ

ข. การปฏิบัติในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาหลักภาษา ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยทุกข้อ

ค. การปฏิบัติในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาวรรณคดี ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยทุกข้อ

ง. การปฏิบัติในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาเลือก ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อยและปฏิบัติ

2.2 ด้านความต้องการในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบ

การเรียนการสอน เนื้อหาวิชาภาษาไทย

ก. ความต้องการในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบ

การเรียนการสอน เนื้อหาวิชาการใช้ภาษาไทย ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ ยกเว้น การอ่าน วิเคราะห์ และวิจารณ์จากบทความที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการนำมาใช้น้อย ส่วนเนื้อหาที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ การฝึกแต่งคำประพันธ์จากฉันทลักษณ์ และรูปแบบของ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง แต่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ การฝึกทักษะการใช้ถ้อยคำสำนวนไทยให้มีประสิทธิภาพด้วยบทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง

ข. ความต้องการในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบ

การเรียนการสอน เนื้อหาวิชาหลักภาษา ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ ส่วน เนื้อหาที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้อันดับแรกคือ ความรู้เรื่องคำ ได้แก่ การอ่านออกเสียงคำ การเขียนสะกดคำ และการใช้คำให้ตรงความหมาย

ค. ความต้องการในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบ

การเรียนการสอน เนื้อหา วิชาวรรณคดี ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ ส่วน เนื้อหาที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ นำทำนองเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่สัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียนมาประกอบการเรียนการสอน เช่น นำเพลงเดินกำมาประกอบการเรียนการสอนบท ร้อยกรอง เรื่อง ควรแก่สรรเสริญกราวคือชาวนา

ง. ความต้องการในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบ

การเรียนการสอน เนื้อหาวิชาเลือก ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากและต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ ยกเว้น การสัมภาษณ์พ่อเพลงแม่เพลงหรือวิทยากรเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลางค่อนหน้าที่ประชุม ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้น้อย ส่วน เนื้อหาที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำไปใช้มากอันดับแรกคือ การเรียนประเพณีไทยภาคกลางด้วยบทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

3.1 ด้านการปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ เพลง

พื้นบ้านภาคกลาง

ก. การปฏิบัติในการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลางจัดกิจกรรมประกอบ
ชั้นตอนการสอน ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยทุกข้อ

ข. การปฏิบัติในวิธีการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อย
ทุกข้อ

ค. การปฏิบัติในการใช้สื่อการสอนประกอบการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนที่ใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การใช้
สื่อการสอนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง มีการปฏิบัติน้อย
ส่วนสื่อการสอนที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติมาก คือ เครื่อง
ดนตรี ได้แก่ กรับ ฉิ่ง โทน รำมะนา ฯลฯ

3.2 ด้านความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ เพลง พื้นบ้านภาคกลาง

ก. ความต้องการในการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลางจัดกิจกรรม
ประกอบชั้นตอนการสอน ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และ
ต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ กิจกรรมประกอบชั้นตอนการสอนที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้
มากอันดับแรก คือ ชั้นสรุปบทเรียน แต่ นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ
ชั้นนำ เข้าสู่บทเรียน

ข. ความต้องการในการใช้วิธีการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก
และต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ วิธีการที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า
ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรกคือ การใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่แต่งขึ้นเพื่อประกอบบทเรียน
โดยตรง

ค. ความต้องการในการใช้สื่อการสอนประกอบการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ ยกเว้น ประเภทสิ่งพิมพ์ที่เป็น เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า มีความต้องการนำมาใช้น้อย สื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ คำราหรือแบบเรียนที่กล่าวถึง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง แต่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง สื่อการสอนประเภทอุปกรณ์และวัสดุ ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรกคือ เครื่องบันทึกเสียง และแถบบันทึกเสียง เกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง สื่อการสอนประเภทแหล่งวิทยาการ ที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรกคือ สถานที่ที่เก็บรวบรวมข้อมูล เพลงพื้นบ้านภาคกลาง เช่น ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์สังคีตศิลป์ หอสมุด ฯลฯ

4. ด้านการนำ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทย

4.1 การปฏิบัติในการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติ น้อย และปฏิบัติ น้อยทุกข้อ

4.2 ความต้องการในการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมา ใช้มากและต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ กิจกรรมที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน ว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ จัดงาน "วันอนุรักษ์ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง" โดยให้มีการแสดง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง การอภิปราย การจัดนิทรรศการ การประกวดร้อง เพลงพื้นบ้าน ภาคกลาง

5. ด้านวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้

5.1 การปฏิบัติในการใช้วิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียน การสอนที่นำ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติ น้อยและปฏิบัติ น้อยทุกข้อ

5.2 ความต้องการในการใช้วิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรม

การเรียนการสอนที่นำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำมาใช้มากทุกข้อ ยกเว้น การซักถามในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้น้อย วิธีการที่ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ ตรวจสอบคุณภาพของงานที่มอบหมาย แต่นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

ตอนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะของกลุ่มประชากรที่เป็นครูภาษาไทย สรุปได้ดังนี้

ปัญหา

1. เนื้อหาเรื่อง เพลงพื้นบ้านไม่ได้บรรจุไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิชาบังคับ ส่วนวิชาเลือก มี ท 051 ภาษากวีวัฒนธรรม มีเนื้อหาเรื่อง เพลงชาวบ้าน แต่บางโรงเรียนไม่ได้เลือกเรียนวิชานี้
2. เนื้อหาวิชาภาษาไทยที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีมาก แต่เวลาในการสอนมีน้อย การจัดกิจกรรมทำให้ครูสอนไม่ทัน
3. ครูขาดความรู้เรื่อง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ครูบางคนร้องได้เป็นบางเพลง หรือบางคนร้องไม่ได้เลย และครูไม่มีความสามารถในการแต่งเพลง
4. นักเรียนไม่ให้ความสนใจเรื่อง เพลงพื้นบ้าน
5. การจัดกิจกรรมประกอบการสอน ทำให้เกิดเสียงดังรบกวนห้องเรียนอื่น
6. ครูขาดเวลาในการจัดเตรียมสรรหาวัสดุอุปกรณ์ หรือแหล่งวิทยาการ อีกทั้งครูไม่ทราบแหล่งบริการและแหล่งข้อมูล อันเกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง
7. ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรประเภทการแสดง โดยมากเน้นด้านวิชาการและด้านกีฬา และการแสดงส่วนใหญ่เป็นประเภทเพื่อนำและดนตรี
8. วิทยากรหรือพ่อเพลงแม่เพลงในบางท้องถิ่นมีน้อย บางท้องถิ่นไม่มีเลย
9. ทมวคภาษาไทยขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม เพราะได้รับจัดสรรงบประมาณน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. กระทรวงศึกษาธิการควร เห็นความสำคัญของ เพลงพื้นบ้าน ในท้องถิ่นต่าง ๆ ควรจัดให้มีวิทยากรรณกรรมท้องถิ่น บรรจุไว้ในหลักสูตรที่เป็นวิชาบังคับ

2. เนื้อหาวิชาในรายวิชา ท 051 ภาษากับวัฒนธรรม ควรมีรายละเอียดของเนื้อหาเรื่องเพลงพื้นบ้านมากกว่านี้ และควรมีแถบบันทึกเสียงประกอบด้วย
3. ครูควรสอดแทรกความรู้และจัดกิจกรรม เสริมท้ายบทเรียน ในเรื่องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน
4. ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญของเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งเป็นวรรณกรรมท้องถิ่น จึงควรจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ครูภาษาไทย โดยเชิญวิทยากรและพ่อเพลงแม่เพลงมาให้การอบรม พร้อมทั้งบันทึกเสียงและบันทึกภาพไว้ด้วย
5. โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อและจัดหาตำรา วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง
6. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดหรือองค์กรอื่น ๆ ที่มีบทบาทในการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เรื่อง เพลงพื้นบ้านในท้องถิ่น และประชาสัมพันธ์แหล่งการค้นคว้าและแหล่งบริการให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง
7. ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรม โดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง และให้ความร่วมมือในการเชิญวิทยากรหรือพ่อเพลงแม่เพลง
8. ควรจัดสรรงบประมาณให้แก่หมวดภาษาไทยมากเป็นพิเศษ เพราะหมวดภาษาไทยมีการจัดกิจกรรมมาก

ปัญหาและข้อ เสนอแนะของกลุ่มประชากรที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสรุปได้ดังนี้

ปัญหา

1. วิชาภาษาไทยมี เนื้อหามากแต่มีเวลาเรียนน้อย และไม่มีเนื้อหาเรื่องเพลงพื้นบ้านในวิชาบังคับ นักเรียนที่ไม่ได้เลือกเรียนวิชา ท 051 ภาษากับวัฒนธรรม จึงไม่มีความรู้เรื่อง เพลงพื้นบ้าน
2. ครูไม่เคยนำแถบบันทึก เสียง เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาประกอบการสอนในเนื้อหา เรื่อง เพลงพื้นบ้าน
3. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า เพลงพื้นบ้านเป็น เพลงลำสมัยร้องยาก นักเรียนจึงไม่ให้ความสนใจ และถ้านำมาประกอบการเรียนอาจทำให้นัก เรียนเบื่อหน่ายในบทเรียนได้

4. นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ครูผู้สอนขาดความรู้ และทักษะในการร้องเพลง
พื้นบ้านภาคกลาง

5. ในบางท้องถิ่นไม่มีห่อเพลงแม่เพลง แต่ในบางท้องถิ่นมี แต่ครูไม่เชิญ
มาสาธิตการร้องให้นักเรียนฟัง และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดไม่ส่งเสริมและเผยแพร่เพลงพื้นบ้าน
ในท้องถิ่น

6. นักเรียนไม่กล้าแสดงออก เพราะมีความเห็นว่าการร้องเพลงพื้นบ้าน
นั้นร้องยาก ต้องใช้ความสามารถเฉพาะจึงจะร้องได้ดี

7. ผู้ปกครองของนักเรียนบางคน ไม่สนับสนุนให้บุตรหลานของตนแสดงการ
เล่น เพลงพื้นบ้าน เพราะเข้าใจว่าการร้องเพลงพื้นบ้านนั้นมัก ใช้ถ้อยคำหยาบคาย

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรนำแถบบันทึก เสียง เพลงพื้นบ้านภาคกลางมา เปิดให้นัก เรียนฟัง
ประกอบการ เรียน เนื้อหา เพลงชาวบ้าน ในวิชาภาษา กับวัฒนธรรม

2. ครูควรหาวิธีจูงใจให้นักเรียนสนใจและ เห็นคุณค่าของ เพลงพื้นบ้าน
ภาคกลาง และนำแถบบันทึก เสียง เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่มีทำนองและจังหวะ เร้าใจ สนุกสนาน
ซึ่งสัมพันธ์กับ เนื้อหาในบทเรียนมา เปิดให้นัก เรียนฟัง

3. ครูควร เชิญวิทยากรหรือห่อ เพลงแม่เพลง ในท้องถิ่นมาสาธิตการร้อง เพลง
พื้นบ้านให้นักเรียนฟัง และฝึกหัดให้นักเรียน ได้ร้อง เป็นด้วย

4. ครูควรประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนหันมาสนใจ เพลงพื้นบ้าน ในท้องถิ่น โดย
จัดทำ เอกสาร เพิ่มพูนความรู้ เรื่อง เพลงพื้นบ้าน ในท้องถิ่น แจกนักเรียน

5. กิจกรรม เสียงตามสายของโรงเรียน ควร เปิด เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ให้
นักเรียนฟังบ้าง เช่น เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่ให้ความรู้ในเรื่องประเพณีและพิธีใน เทศกาลต่าง ๆ

6. ควรจัดให้มีการแสดง เพลงพื้นบ้านภาคกลางโดยสมาชิกที่สมัครใจ ใน
งานต่าง ๆ ที่โรงเรียนหรือชุมชนจัดขึ้น

การสร้างและนำเสนอโครงการการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลางในการสอนวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สร้างโครงการการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางในการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยใช้ด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทย และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ครูและนักเรียนมีความเห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากเป็นอันดับแรกของแต่ละเนื้อหาวิชา ได้แก่ วิชาการใช้ภาษาไทย หลักภาษา วรรณคดี วิชาเลือก และกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ถ้าครูและนักเรียนมีความเห็นตรงกัน ผู้วิจัยนำเสนอเพียงโครงการเดียว หากครูและนักเรียนมีความเห็นไม่ตรงกันจะนำเสนอเป็น 2 โครงการ ส่วนเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่นำมาสร้างเป็นตัวอย่างโครงการนั้น ผู้วิจัยใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่ครูภาษาไทยร้องได้ร้อยละ 10 ขึ้นไป ได้แก่ เพลงเดินกำ เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงเรือ เพลงเหย่ย เพลงทวงมาลัย และลำตัด ซึ่งประกอบด้วย ชื่อโครงการ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการสอน การประเมินผล แนวทางในการจัดกิจกรรม และผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อสร้างโครงการเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำโครงการที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก หน้า 288) เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความถูกต้อง จากนั้นนำโครงการมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งเพื่อนำเสนอเป็นโครงการที่สมบูรณ์ต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

ความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายในการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ทั้งครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมมาก แสดงให้เห็นว่าทั้งครูและนักเรียนได้เล็งเห็นความสำคัญในการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทรี ดวงทิพย์ (2525: 114) พบว่า ครูอาจารย์ในจังหวัดกำแพงเพชร มีความคิดเห็นว่า วรรณกรรมพื้นบ้านมีคุณค่าและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ประกอบการเรียนการสอนได้มาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรานี เลิศฤทธา (2529: 119) พบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นด้วยมาก กับการนำคติชนประเภทใช้ฉ้อยคำ ไม่ใช่ฉ้อยคำ และประเภทผสมมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ โพธิ์ดา (2530: 69) พบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนองเพลงพื้นบ้านของไทยกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนองเพลงไทยสากล ทั้งสองกลุ่มต่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการนำทำนองเพลงทั้งสองชนิดมาประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ หะอบ โปษะภุชณะ (2521: 192) ที่กล่าวว่า เพลงพื้นเมืองของไทยมีข้อดี คือ เหมาะสำหรับคำในภาษาไทย เป็นการปูพื้นให้เด็กรักของไทย ๆ วัฒนธรรมไทย ซึ่งต่อไปจะเป็นผู้รักษาเอกลักษณ์ของไทย ความเป็นไทยและชาติไทย ครูส่วนใหญ่เห็นว่า จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงพื้นบ้าน

ภาคกลางมีความเหมาะสมมากอันดับแรก คือ เพื่ออนุรักษ์ สืบทอด ส่งเสริม และเผยแพร่เพลงพื้นบ้านภาคกลาง อันเป็นมรดกของชาติให้คงอยู่สืบไป แสดงให้เห็นว่าครูภาษาไทยได้ตระหนักถึงบทบาทของตนในการอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชำนาญ แก้วคะดา (2526: 69-72) พบว่า บทบาทของครูภาษาไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการอนุรักษ์และสืบทอดคหิชาชาวบ้านอีสาน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความเห็นระดับมากที่สุดในด้านการอนุรักษ์โดยการรวบรวมและศึกษาคหิชาชาวบ้านอีสาน ส่วนด้านการถ่ายทอดคหิชาชาวบ้านนั้น ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด กับคำกล่าวของนักคิดชนที่ว่า หากไม่อนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านแท้ ๆ ไว้แล้ว จะทำให้ชาติต้องสูญเสียความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไปในที่สุด และวิธีการสืบทอด ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก ว่าให้ครูภาษาไทยได้มีโอกาสจัดกิจกรรมคหิชาบ้านอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมล รอดคล้าย (2526: บทคัดย่อ) พบว่า บทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมไทยนั้นทำได้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการศึกษาค้นคว้า การเข้าร่วมกิจกรรมและเผยแพร่ความรู้แก่ชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา ทองพราย (2530: บทคัดย่อ) พบว่า ครูควรมีบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน ด้านประเพณี การละเล่นพื้นบ้านและทัศนกรรมพื้นบ้าน ด้วยการศึกษา อนุรักษ์ และถ่ายทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สมจิตร กัลยาสิริ (2524: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า วิธีการอนุรักษ์และสืบทอด เพลงพื้น เมืองหรือการละเล่นพื้น เมืองนั้น ต้องให้สถานศึกษาทุกสถาบันและทุกระดับ จัดกิจกรรมส่งเสริม เพลงพื้น เมือง การละเล่นพื้น เมือง คนตรีพื้น เมือง พ่อเพลงแม่เพลงอย่างจริงจัง จัดประกวด เพลงพื้นบ้านให้บ่อยครั้ง และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ พรทิพย์ สิริสมบูรณ์เวช (2532: 2) ที่กล่าวว่า การนำคหิชาพื้นบ้านมาประกอบการสอนภาษาไทย นอกจากจะทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนแล้วนั้น ยังเป็นการเน้นบทบาทของครูภาษาไทยในการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรมให้เด่นชัดขึ้น ส่วนนักเรียนมีความคิดเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางมีความเหมาะสมมากอันดับแรก คือ เพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา มัคคสมัน (2528: 76) พบว่า การสอนโน้ตดนตรีเบื้องต้นโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้รวดเร็ว มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และนักเรียนกับครูมีความเป็นกันเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ โพธิ์ดา (2530: 69) พบว่า การเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนอง เพลงพื้น เมืองของ

ไทย กับกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเพลงทำนองเพลงไทยสากล ทั้งสองกลุ่มต่างเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการนำทำนองเพลงพื้นเมืองของไทยหรือทำนองเพลงไทยสากลมาสร้างเป็นบทเพลงประกอบการสอน ทำให้บทเรียนน่าสนใจ ส่งเสริมให้รู้จักใช้ความคิด และทำให้บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนานขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา กล้ายประยงค์ (2531: 69) พบว่า การสอนด้วยวิธีสอนที่ใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ได้แก่ ทำนองเพลงเดินกำและลำตัด เป็นการสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ สภาพการเรียนการสอน ไม่เคร่งเครียด ไม่เกิดความเบื่อหน่าย ผู้เรียนสนใจบทเรียน จึงทำให้เรียนรู้ได้เร็วและมีความสุขสนุกสนาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา สุจฉายา (2523: 168) พบว่า หน้าที่หลักของเพลงปฏิพากย์คือ สร้างความบันเทิง ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพลงทุกเพลงจึงมีลักษณะสนุก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ (2531: 192) ที่กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอนภาษาไทย ทำให้นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน เบิกบานอารมณ์ เกิดความสุขและรู้สึกว่าการเรียนภาษาไทยน่าสนใจ

2. ด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทยที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

เนื้อหาวิชาภาษาไทย ได้แก่ วิชาการใช้ภาษาไทย หลักภาษา วรรณคดี และวิชาเลือก ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาภาษาไทยนั้น มีการปฏิบัติน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนทรี ดวงทิพย์ (2525: บทคัดย่อ) พบว่า ครูและอาจารย์ยังขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้าน และขาดทักษะในการนำวรรณกรรมพื้นบ้านไปใช้ประกอบการเรียนการสอน และสอดคล้องกับแนวความคิดของ วัฒนา มัคคสมัน (2528: 60) ที่กล่าวว่า มีผู้ทำการศึกษา วิจัย และวิเคราะห์ ด้านเพลงพื้นบ้าน ซึ่งปรากฏว่าทุกคนมองเห็นคุณค่าของเพลงพื้นบ้าน และเสนอแนะให้มีการเผยแพร่ให้กว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ แต่ไม่มีผู้ใดทำการศึกษาในด้านการนำเอาเพลงพื้นบ้านมาปรับใช้กับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ในด้านความต้องการการนำ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาประกอบการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาภาษาไทย ได้แก่ วิชาการใช้ภาษาไทย หลักภาษา วรรณคดี และวิชาเลือก ทั้งครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความต้องการนำมาใช้มาก ผู้วิจัยเห็นว่า ทั้งครูและนักเรียน เป็นคนในท้องถิ่น เขตการศึกษา 5 ซึ่งได้แก่จังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม ราชบุรี และสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดในภาคกลางที่อุดมไปด้วยเพลงพื้นบ้าน

ภาคกลาง เท่าที่ เอนก นาวิกมูล (2532: 392) ได้ทำการสำรวจ ศึกษาค้นคว้า และรวบรวม เพลงพื้นบ้านภาคกลาง พบว่า มีเพลงพื้นบ้านภาคกลางถึง 47 ชนิด และมีจำนวนมากกว่าภาคอื่น ๆ การวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูภาษาไทยสามารถร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลางได้เล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ปราณี เลิศฤทธา (2529: 118) พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย ส่วนใหญ่มีความสามารถพิเศษ คือ ร้องเพลงพื้นเมืองได้และการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ เคยฟัง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ครูและนักเรียนต้องการนำเพลงพื้นบ้าน ภาคกลางมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทรี ดวงทิพย์ (2525: บทคัดย่อ) พบว่า ครูและอาจารย์มีความเห็นว่า ควรมีการเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้าน และจัดบทเรียนให้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมพื้นบ้าน เพื่อ ประโยชน์ในการนำไปใช้ด้านการเรียนการสอนต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ โปธีศา (2530: 69) พบว่า นักเรียนเห็นด้วยต่อการนำทำนองเพลงพื้นเมืองของไทย หรือทำนอง เพลงไทยสากลมาสร้าง เป็นบทเพลงประกอบการสอน ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดี และรวดเร็วขึ้น ช่วยให้จำบทเรียนได้นาน ชอบภาษาไทย และอยากเรียนภาษาไทยมากขึ้น และสอดคล้องกับแนว ความคิดของ เอนก นาวิกมูล (2531: 914-915) ที่กล่าวว่า ถึงแม้ว่าสื่อพื้นบ้านบางอย่างจะ ล้าสมัย หากมีผู้นำมาปรับปรุงให้เข้าสมัยและมีคุณภาพ ก็สามารถปลุกความสนใจขึ้นมาได้อีก และ สอดคล้องกับแนวความคิดของ ศรีศิลป์ บุญขจร (2524: 13) ที่กล่าวว่า การนำเพลงพื้นบ้านมา ใช้ นั้น ควร เป็นไป ในลักษณะประยุคต์ เพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมปัจจุบัน และเพื่อการสืบทอดเพลง พื้นบ้านในอีกรูปแบบหนึ่ง

เนื้อหาวิชาการใช้ภาษาไทยที่นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการนำมาใช้น้อย คือ การอ่าน วิเคราะห์และวิจารณ์สารจากบทความที่เกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่เป็น เช่นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า นักเรียน ต้องการอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์สารจากบท เพลงพื้นบ้านภาคกลางมากกว่า เพราะบทเพลงพื้นบ้าน ภาคกลางมีถ้อยคำและภาษาที่ใช้เป็นคำไทยแท้ มีการเล่นคำ ใช้สำนวนโวหาร ถ้อยคำกินใจ และมีความหมายลึกซึ้ง จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการนำเพลงพื้นบ้าน ภาคกลางมาประกอบการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาภาษาไทยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ โปธีศา (2530: 71) พบว่า นำหนักทัศนคติของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการนำทำนอง เพลงพื้นเมืองของไทยมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย มากกว่านำหนักทัศนคติ

ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งเห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อการนำทำนองเพลงไทยสากล เพียงเล็กน้อย ในคำทางสถิติ ส่วนเนื้อหาที่ครูส่วนใหญ่ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรกคือ การฝึกแต่งคำประพันธ์ จากฉันทลักษณ์ และรูปแบบของเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศิลป์ บุญนิเวศ (2524: 217) พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า ควรคำนึงถึงรูปแบบของเพลงที่มี ลักษณะตรงกับรูปแบบของคำประพันธ์ที่กำลังสอนอยู่เป็นอันดับแรก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อวยพร มิลินทรานุกร (2519: 43) จากการศึกษาลักษณะคำประพันธ์ร้อยกรองของไทยตั้งแต่ พ.ศ.2475 - 2501 พบว่า ครูเทพได้นำรูปแบบเพลงพื้นบ้านมาใช้ในการประพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดของ ศรีศิลป์ บุญขจร (2524: 12-13) ที่กล่าวว่า การใช้รูปแบบเพลงพื้นบ้านในการ แต่งร้อยกรองสมัยใหม่มีมาตั้งแต่ครูเทพจนถึงปัจจุบัน และมีข้อดีคือ เป็นการหลีกเลี่ยงรูปแบบฉันทลักษณ์ แบบฉันทลักษณ์ที่ซ้ำซาก เพราะรูปแบบเพลงพื้นบ้านมีท่วงทำนองและจังหวะทำให้ร้อยกรองมีชีวิตชีวาได้ รสชาติในการอ่านมากกว่า และเป็นวิธีทางหนึ่งในการสืบทอดการร้องและการ เล่น เพลงพื้นบ้านไป พร้อมกับ การใช้รูปแบบเพลงพื้นบ้านในการแต่งร้อยกรอง และสอดคล้องกับแนวความคิดของ เนาวรัตน์ พงษ์ใหญ่ (2532: 82-84) ที่กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านนั้น เหมือนปากน้ำของมหาสมุทร แห่งดนตรีการและภาพยนตร์ หรือ เป็นแม่บทศึกษามหาทุกยุคทุกสมัย แม้จนถึงปัจจุบันนี้ กวีนิพนธ์หรือ ภาพยนตร์นั้น แสดงออกได้ด้วยท่วงทำนองเพลงพื้นบ้านก็เป็นท่วงทำนองให้ภาพยนตร์อาศัยได้ทาง หนึ่ง แต่นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ การฝึกทักษะการใช้ถ้อยคำสำนวนไทย ให้มีประสิทธิภาพด้วยบทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พูลิ ชัชวาลกิจ (2526: 65) พบว่า กิจกรรมที่จัดมาก คือ การแข่งขันต่อคำพังเพย และสุภาษิต เป็นกิจกรรมที่ จัดได้สนุกสนานและเป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะการ เขียนด้วย สอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ (2531: 200) ที่กล่าวว่า การใช้เพลงสำหรับฝึกนั้น ครูสามารถใช้เพลงในการฝึกความ แคล่วคล่องในการใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี เพราะการร้องเพลงกันอย่างสนุกสนานนักเรียนก็ได้ รับการฝึกฝนไปด้วย

เนื้อหาวิชาหลักภาษาไทย ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำ มาใช้มากอันดับแรก คือ ความรู้เรื่องคำ ได้แก่ การอ่านออกเสียง การเขียนสะกดคำ และการใช้ คำให้ตรงความหมาย ด้วยบทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพล อุปบุชา (2524: บทคัดย่อ) ที่ได้ทดลองสอนโดยใช้เกมและเพลงประกอบการสอนวิชาหลักภาษาไทย พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียน

ที่เรียนตามปกติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูลี ชีวาลกิจ (2525: 60) พบว่า กิจกรรมเกี่ยวกับหลักภาษาที่จัดในระดับมาก คือ การฝึกอ่าน หรือการเขียนคำยาก หรือคำที่มักอ่านหรือเขียนผิดเสมอ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา กล้ายประยงค์ (2530: 69) พบว่าการฝึกทักษะภาษาไทย เรื่องการประสมคำ การผันอักษร และการใช้คำ ด้วยการนำบทเรียนมาแต่งเป็นบท เพลงพื้นบ้านภาคกลางทำนอง เพลง เต็มกำ และลำตัด ทำให้ผู้เรียนจำเนื้อหาบทเรียนได้ง่าย และจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2523: 123) ที่กล่าวว่า การใช้เพลงในการเรียนการสอนนั้น นอกจากเกิดความสนุกสนานแล้วยังช่วยย้ำบทเรียนให้จำแม่นขึ้น

เนื้อหาวิชาวรรณคดี ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ นำทำนอง เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่สัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียนมาประกอบการเรียนการสอน เช่น นำเพลง เต็มกำมาประกอบการเรียนการสอนบทร้อยกรองเรื่อง ควบแก้วสรเสริญกราวคือชานา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภา ท่าเรือผลี (2526: บทคัดย่อ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง พระอภัยมณี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่เรียนโดยการใช้บทเพลงประกอบการสอน อยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้บทเพลงประกอบการสอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิยะศักดิ์ สินทรัพย์ (2530: 60) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่เรียนด้วยการใช้เกมและเพลงประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า กลุ่มที่เรียนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 10 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา กล้ายประยงค์ (2531: 69) พบว่าการเรียนเรื่องความรู้ทางการเกษตรและการฝึกทักษะภาษาไทย ของนักศึกษาผู้ใหญ่ กลุ่มที่เรียนด้วยบท เพลงพื้นบ้านภาคกลางทำนอง เพลง เต็มกำ และลำตัด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ

ส่วนเนื้อหาวิชา เลื่อนั้น นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการนำมาใช้น้อย คือ การสัมภาษณ์พ่อ เพลงแม่ เพลง หรือวิทยากรเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลางต่อหน้าที่ประชุม เนื้อหาวิชา นี้อยู่ในรายวิชาการแสดงออกต่อหน้าที่ประชุมชน ซึ่งนักเรียนต้องฝึกทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนหรือต่อหน้าที่ประชุม และนักเรียนไม่กล้าแสดงตัวเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนี้เป็นวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ

(2531: 126) ที่กล่าวว่า เนื่องจากเด็กชายและเด็กหญิงรู้สึกว่าเป็นตัวเอง เกะกะ เก้งก้าง ไม่ทราบจะยืนท่าไหน ทำให้เคอะเขิน จึงชอบนั่งทำกิจกรรมมากกว่าที่จะออกมาแสดงตัวหน้าชั้น ถ้าจำเป็นต้องออกมาแสดง ชอบที่จะออกมาเป็นกลุ่มมากกว่า และวิชาที่โรงเรียนส่วนใหญ่เปิดสอนตามความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนอาจไม่ชอบวิชาที่แต่ไม่มีโอกาสเลือก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาสกร เกิดอ่อน (2530: 139) พบว่า การเปิดสอนวิชาเลือกภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น เปิดสอนตามความพร้อมของโรงเรียน ส่วนเนื้อหาวิชาเลือกที่ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากที่สุดอันดับแรก คือ การเรียนประเพณีไทยภาคกลางด้วยบทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ผู้วิจัยเห็นว่า ครูและนักเรียนอาจเคยฟังหรือเคยดูพ่อเพลง แม่เพลง หรือศิลปินอาชีพ ร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ยังมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประเพณีไทยต่าง ๆ จากโทรทัศน์หรือฟังจากแถบบันทึกเสียง จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เคยฟัง เพลงพื้นบ้านภาคกลาง จากโทรทัศน์ ร้อยละ 75.84 เคยดูการแสดงของนักแสดงอาชีพ ร้อยละ 34.80 และฟังจากแถบบันทึกเสียง ร้อยละ 16.47 และในปัจจุบันมีแถบบันทึกเสียง เพลงพื้นบ้านของศิลปินอาชีพจำหน่าย เช่น เพลงอีแซวชุด ประเพณีแต่งงาน ตอนแห่ขันหมาก และคอนวอยพรคู่บ่าวสาว ของ ชวัญจิต ศรีประจันต์ กับ ไหวจน์ เพชรสุพรรณ ด้วยเหตุนี้ ทั้งครูและนักเรียนจึงต้องการนำมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมากเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุปรียา มาลาภาณุจันต์ (2528: 104) ที่กล่าวว่า ครูสามารถนำบทเพลงที่ใช้ขับร้องกันทั่ว ๆ ไป ซึ่งเนื้อเพลงมีส่วนสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียน มาใช้ในการเรียนการสอนได้ และเนื้อหาเรื่องประเพณีไทยภาคกลางนี้อยู่ในรายวิชา ท 051 ภาษากับวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า โรงเรียนเปิดสอนวิชานี้มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภาสกร เกิดอ่อน (2530: 139) พบว่า วิชาเลือกที่โรงเรียนเปิดสอนมากที่สุดอันดับแรกคือ ท 051 ภาษากับวัฒนธรรม เปิดสอนร้อยละ 78.36

3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง

การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ในการจัดกิจกรรมประกอบขึ้นตอนการสอน ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทั้งครูและนักเรียนขาดทักษะในการร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูสามารถร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลางได้เล็กน้อยเท่านั้น จึงขาดความมั่นใจและไม่สามารถสาธิตการร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลางให้นักเรียนฟังได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย

ของ สุนทรื ดวงทิพย์ (2525: บทคัดย่อ) พบว่า ครูและนักเรียนยังขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้าน และมีเวลาน้อย คือ สัปดาห์ละ 2 คาบเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูลี ชัชวาลกิจ (2525: 49) พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดกิจกรรม คือ เวลา ซึ่งมีเพียง 2 คาบต่อสัปดาห์ ทำให้ต้องเน้นเนื้อหาเพื่อสอนให้ครบถ้วนตามหลักสูตร ถ้าจัดกิจกรรมในเวลาเรียนทุกครั้ง ครูอาจสอนไม่ทันจึงจำเป็นต้องเร่งสอนให้จบบทตามที่กำหนดไว้ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ ส่วนวิธีการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย ผู้วิจัยเห็นว่า เพราะครูและนักเรียนไม่ทราบวิธีการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทรื ดวงทิพย์ (2525: บทคัดย่อ) พบว่า ครูและอาจารย์ขาดทักษะในการนำวรรณกรรมพื้นบ้าน ไปใช้ประกอบการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ วัฒนา มัคคสมัน (2528: 60) ที่กล่าวว่า ไม่มีผู้ใดทำการศึกษาในด้านการนำเอาเพลงพื้นบ้านมาปรับใช้กับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

ส่วนการนำสื่อมาประกอบการจัดกิจกรรมที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางนั้น ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย ผู้วิจัยเห็นว่า สื่อการสอนเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลางทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งวิทยากร มีน้อย โดยเฉพาะพ่อเพลงแม่เพลง มีน้อยมาก บางท้องถิ่นไม่มีเลย หรือถ้ามีก็ล่องลับไปแล้ว ส่วนที่เหลืออยู่ที่ชราภาพมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ คุณิศ น้าฝน (2525: 61) ที่กล่าวว่า เพลงพื้นบ้านที่เปลี่ยนแปลงและเสื่อมสลายลงนั้น เพราะพ่อเพลงแม่เพลงได้ล่องลับไปโดยไม่ได้ถ่ายทอดให้ลูกหลาน เป็นเพลงส่วนที่เหลืออยู่ที่ชราภาพแล้ว สื่อการสอนประเภทวัสดุและอุปกรณ์ชนิดที่เป็นเครื่องดนตรี ได้แก่ กรับ ฉิ่ง โทน รำมะนา ฯลฯ ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติมากที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าเครื่องดนตรีเป็นอุปกรณ์ที่หาง่ายและมีอยู่ในหมวดวิชาดนตรี ซึ่งครูภาษาไทยสามารถยืมมาใช้ประกอบการกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้

ความต้องการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง การจัดกิจกรรมประกอบขึ้นตอนการสอน ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำไปใช้มากทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ (2531: 193-203) ที่กล่าวว่า ครูสามารถนำเพลงมาประกอบการสอนภาษาไทยได้ทุกขั้นตอน

คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ชี้นำเป็นการสอน ชี้นำสรุปบทเรียน ชี้นำสำหรับฝึก ชี้นำประเมินผล การสอน และขึ้นจัดกิจกรรมประกอบ กิจกรรมประกอบขึ้นคอนการสอนที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรกคือ ชี้นำสรุปบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ (2531: 198) ที่กล่าวว่า การใช้เพลงสรุปบทเรียนเมื่อสอนจบแล้วนั้น ครูอาจแต่ง เพลงเองหรือให้นักเรียนช่วยกันแต่งขึ้น เพื่อสรุปบทเรียน ทำให้นักเรียนจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ โพธิ์คา (2530: 69) พบว่า การนำทำนองเพลง พื้นเมืองของไทย หรือทำนองเพลงไทยสากลมาสร้างเป็นบท เพลงประกอบ เนื้อหาในบทเรียน ทำให้นักเรียน เข้าใจบทเรียนดี รวดเร็วขึ้น และยังจำบทเรียนได้นานอีกด้วย และสอดคล้องกับผลการ วิจัยของ จินตนา กล้ายประยงค์ (2531: 69) พบว่า การนำบทเรียนมาแต่ง เป็นเพลงพื้นบ้าน ภาคกลางทำนองเพลง เต็มก่าและลำตัด มาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนจำเนื้อหาใน บทเรียนได้ง่ายและจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น แต่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมหรรษ์ (2523: 258-259) ที่กล่าวว่า การใช้เพลงนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศ การเรียนให้น่ารื่นรมย์และสนุกสนาน ส่วนวิธีการใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางนั้น ครูและนักเรียนมี ความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำมาใช้มากทุกวิธี ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดของ สุปรียา มาลาภาณุจณ์ (2528: 104) ที่กล่าวว่า บทเพลงที่ครูสามารถนำมา ประกอบการเรียนการสอน ได้แก่ บทเพลงที่เป็น เนื้อหาในบทเรียนโดยตรง หมายถึง เนื้อหาบาง คอนสามารถจะขับร้องเป็นทำนองเพลงได้ เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงพวงมาลัย และลำตัด บทเพลงที่แต่งประกอบบทเรียนโดยตรง และบทเพลงที่ใช้ขับร้องกันทั่ว ๆ ไป ซึ่งเนื้อเพลงมีส่วน สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่องในบทเรียน และสอดคล้องกับแนวความคิดของ พรทิพย์ ศิริสมบุรณ์เวช (2532: 3-4) ที่กล่าวว่า การนำคีตการพื้นบ้านมาประกอบการสอนภาษาไทยทำได้ 2 วิธี คือ การสร้างเนื้อหาขึ้นใหม่ โดยใช้ท่วงทำนองของคีตการพื้นบ้าน และขับร้องเนื้อหาในบทเรียน โดยใช้ท่วงทำนองของคีตการพื้นบ้าน และวิธีการที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความ เห็นว่าต้องการนำมา ใช้มากอันดับแรก คือ การใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลางที่แต่งขึ้นเพื่อประกอบบทเรียนโดยตรง ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา กล้ายประยงค์ (2531: 69) พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่กลุ่มที่ เรียนด้วยวิธีสอน โดยใช้เนื้อหาในบทเรียนมาแต่ง เป็นบท เพลงพื้นบ้านทำนอง เพลง เต็มก่าและ

ลำดับ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนปกติ การนำสื่อการสอนมาประกอบ การจัดกิจกรรม ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก และต้องการนำมาใช้มากทุกประเภท ผลการวิจัยของ ปราวณี เลิศฤทธา (2529: 116) พบว่า หัวหน้าหมวดวิชา และครูภาษาไทย เห็นด้วยมากกว่า สื่อการเรียนการสอนที่ควรใช้ในการนำคิชนวิทยามาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ควรใช้มากทุกประเภท คือ ประเภทสิ่งพิมพ์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ การสอน วัสดุอุปกรณ์ แหล่งวิทยาการและวิทยาการ แต่ประเภทสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้น้อย ผู้วิจัยเห็นว่า สื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสารและงานวิจัย ยังไม่แพร่หลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ คูสิต น้าฝน (2525: 62) ที่กล่าวว่า สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ชนรุ่นหลังไม่รู้จัก ไม่เคยฟัง ไม่เคยดู การเล่นเพลงพื้นบ้านเนื่องจากขาดการสนับสนุน และเผยแพร่จากรัฐบาล อีกทั้งพ่อเพลงแม่เพลง มีโอกาสเล่นเพลงน้อย ส่วนสื่อการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการนำมาใช้มาก อันดับแรก คือ ตำราหรือแบบเรียนที่กล่าวถึงเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราวณี เลิศฤทธา (2529: 116) พบว่า สื่อการเรียนการสอนที่หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทย เห็นว่าควรใช้มากอันดับแรก คือ ตำราเรียนหรือแบบเรียนคิชนวิทยา แต่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์ วารสาร และสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ผู้วิจัยเห็นว่า หนังสือพิมพ์ วารสาร และสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง เป็นสื่อที่หาง่าย นักเรียนสามารถหาได้จากห้องสมุดต่าง ๆ และจากวารสาร "สตรีสาร" ซึ่งตีพิมพ์บทเพลงพื้นบ้าน มีทั้งสำนวนหญิงและสำนวนชาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ จารุณี กองพลพรหม (2528: 1178-1180) ที่กล่าวว่า สื่อสิ่งพิมพ์มีบทความเกี่ยวกับคิชนวิทยาเผยแพร่ ในหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสารหลายฉบับ สามารถเลือกอ่านตามความสนใจ ส่วนสื่อการสอนประเภทอุปกรณ์และวัสดุ ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก อันดับแรก คือ เครื่องบันทึกเสียง และแถบบันทึกเสียง เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราวณี เลิศฤทธา (2523: 124) พบว่า สื่อการเรียนการสอนประเภทวัสดุอุปกรณ์ที่หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นว่า ควรใช้มากอันดับแรกคือ เครื่องรับวิทยุ เครื่องบันทึกเสียง แถบบันทึกเสียงเกี่ยวกับภาษาถิ่น เพลงพื้นบ้านและ เพลงกล่อมเด็ก ส่วนสื่อการสอนประเภทแหล่งวิทยาการที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มาก อันดับแรก คือ สถานที่ที่เก็บรวบรวมข้อมูล เพลงพื้นบ้านภาคกลาง เช่น ศูนย์วัฒนธรรม ห้องสมุด

ศูนย์สังคีตศิลป์ธนาคารกรุงเทพ จำกัด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมจิตร กัลยาศิริ (2524: 135) พบว่า สถานที่ที่รวบรวมเพลงพื้นบ้านและการละเล่นพื้นเมืองคือ วัด โรงเรียน ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และสอดคล้องกับแนวความคิดของ จารุณี กองพลพรหม (2528: 1180) ที่กล่าวว่า องค์กรต่าง ๆ เช่น องค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย คณะกรรมการเอกลักษณ์ไทยของสำนักนายกรัฐมนตรี ศูนย์สังคีตศิลป์ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาสะพานผ่านฟ้า และศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดที่มีบทบาทมากในการเผยแพร่ความรู้เรื่องคติชนวิทยา

4. ด้านการนำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้ในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

ในการปฏิบัติครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529: 139) พบว่า ครูในโรงเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลโรงเรียนดีเด่นขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความเห็นว่า มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประเภทต่าง ๆ น้อย ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง คือ ครูและนักเรียนขาดทักษะในการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคกลางมีเวลาในการจัดกิจกรรมน้อย ขาดงบประมาณ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนให้ความสนใจในการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคกลางน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูลี ชีवालกิจ (2525: 66) พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรม ได้แก่ ปัญหาในเรื่องเวลา สถานที่ อุปกรณ์งบประมาณ และนักเรียนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรม

ส่วนด้านความต้องการนำมาใช้นั้น ทั้งครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากและต้องการนำมาใช้มากทุกกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราณี เลิศฤทธา (2529: 121) พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นด้วยมาก กับการนำคติชนวิทยามาใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2524: 27) ที่กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนขึ้นทุกโรงเรียน เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาแผนใหม่ โดยโรงเรียนต้องจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจ และเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ อีกทั้ง เสริมสร้างอุปนิสัยอันดีงามให้แก่ นักเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรกคือ

การจัดงาน "วันอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านภาคกลาง" โดยให้มีการแสดงเพลงพื้นบ้านภาคกลาง การอภิปราย การจัดนิทรรศการ การประกวดร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดงานหรือการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลางนั้น โรงเรียนต่าง ๆ จัดน้อยมาก และบางโรงเรียนไม่เคยจัด ดังนั้นครูและนักเรียนจึงต้องการจัดงานหรือจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้านภาคกลางบ้าง เพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สมจิตร กัลยาศิริ (2524: บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า วิธีการอนุรักษ์ และสืบทอด เพลงพื้นเมือง หรือการละเล่นพื้นเมืองนั้นต้องให้สถานศึกษาทุกสถาบัน ทุกระดับ จัดกิจกรรมส่งเสริม เพลงพื้นเมือง การละเล่นพื้นเมือง คนตรีพื้นเมือง ห่อเพลง แม่เพลง อย่างจริงจัง จัดประกวด เพลงพื้นเมืองให้บ่อยครั้ง และสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ (2525: 195) ที่กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยที่อาจจัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายนิเทศ การจัดการอภิปราย การฝึกเล่นเพลงพื้นเมือง ฯลฯ

5. ด้านวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำเพลงพื้นบ้านภาคกลางมาใช้

ในการปฏิบัติครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยทุกวิธี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง มีการปฏิบัติน้อย ดังนั้นการใช้วิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลาง จึงมีการปฏิบัติน้อยด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมลักษณ์ สุดหอม (2521: 95) พบว่า การประเมินผลนั้น ประเมินผลทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม

ส่วนด้านความต้องการนำขวใช้นั้น ครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน ว่า ต้องการนำขวใ้ใช้มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราณี เลิศฤทธา (2529: 116) พบว่า ในการนำคติชนวิทยามาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยเห็นว่า ควรใช้วิธีวัดและประเมินผลมากทุกวิธี และสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2523: 234) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาไทยมีกระบวนการเรียนรู้ที่ค่อนข้างซับซ้อน การวัดและประเมินผลจึงต้องทำกันหลาย ๆ ด้าน และใช้วิธีการหลายวิธี เพื่อช่วยให้ผู้สอนได้ทราบพัฒนาการหรือสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนที่ตนสอนได้โดยละเอียด แต่วิธีการวัดและประเมินผลโดยการซักถามในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า

ต้องการนำมาใช้น้อย ผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการวัดและประเมินผลด้วยการซักถาม ในระหว่างจัดกิจกรรม การเรียนการสอนนั้น ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการนี้มาก และใช้เป็นประจำ นักเรียนจึงต้องการนำมาใช้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรี สายสิทธิ์ (2524: 108) พบว่า ครูภาษาไทยใช้วิธี วัดผลโดยให้ตอบปากเปล่าในชั้นเรียนมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราณี เลิศฤทธา (2529: 124) พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่าวิธีการวัดและประเมินผลควรมากอันดับแรก คือ การถาม-ตอบปากเปล่าระหว่างสอน ส่วนครูภาษาไทยเห็นว่าควรมากอันดับแรก เป็นอันดับแรก ส่วนวิธีการวัดและประเมินผลที่ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ ตรวจสอบคุณภาพ ของงานที่มอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมลักษณ์ สุธอม (2521: 95) พบว่า วิธี การวัดและประเมินผลกิจกรรมส่วนใหญ่ คือ ครูดูจากผลงานที่นักเรียนปฏิบัติ แต่นักเรียนส่วนใหญ่ เห็นว่าต้องการนำมาใช้มากอันดับแรก คือ สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สมลักษณ์ สุธอม (2521: 95) พบว่า วิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมส่วนใหญ่ คือ ครูสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ดังนี้

1. การใช้บทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ควรใช้ประกอบขั้นตอนการสอนในชั้นใดชั้นหนึ่ง สลับกันไป ไม่ควรใช้พร้อมกันทุกขั้นตอน อาจทำให้นักเรียน เบื่อหน่ายบทเรียนได้
2. ครูควรเตรียมตัวในการใช้ เพลงพื้นบ้านภาคกลางมาประกอบการสอนเป็นอย่างดี ตั้งแต่การฝึกร้องให้ชำนาญ และการบันทึกเสียงลงในแถบบันทึกเสียงด้วยตนเองหรือวิทยากร
3. ในการเรียนการสอนไม่ควรเน้นการร้องมากเกินไป
4. ครูควรมีเนื้อเพลงแจกให้นักเรียนทุกคน หรือใช้แผนภูมิเพลง
5. ครูควรจูงใจให้นักเรียนร้องเพลง โดยหลีกเลี่ยงการบังคับ
6. การแต่งเนื้อเพลง ควรแต่งให้ครอบคลุมเนื้อหา รวบรวมเรื่องที่จะสอนไว้ให้มากที่สุด
7. เพลงที่มีคำศัพท์ ครูควรอธิบายคำศัพท์และความหมายในบทเพลงให้นักเรียนทราบก่อน

8. ในการร้องเพลงหรือเปิดเพลงให้นักเรียนฟังต้องระมัดระวังอย่าให้เกิดเสียงดังมาก เพราะจะทำให้รบกวนห้องเรียนข้างเคียง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอโครงการที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลาง ในวิชาอื่น และในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอโครงการที่ใช้เพลงพื้นบ้านของภาคอื่น ๆ ด้วย มาประกอบการเรียนการสอน เช่น เพลงพื้นบ้านภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคใต้
3. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างการใช้วิธีสอนด้วยบทเพลงพื้นบ้านภาคกลาง กับวิธีสอนด้วยบทเพลงไทยท่านองอื่น ๆ ในระดับมัธยมศึกษา
4. ควรมีการวิจัย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างการใช้วิธีสอนด้วยบทเพลงพื้นบ้านกับวิธีสอนด้วยนิทานพื้นบ้านในระดับมัธยมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย